

οροπέδιο

ΦΕΝΕΟΥ

10 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ: ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΜΠΑΣΓΙΟΥΡΑΚΗΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: ΕΛΕΝΗ ΚΑΛΠΑΞΗ-ΚΑΠΠΑΗ, ΑΝΝΑ ΚΑΛΑΪΤΖΗ

«Εύχαρις Φιλόξενον». Οι πέτρινες σουίτες κι οι ξύλινες μαιζονέτες της μονάδας αγναντεύουν στο βάθος την Ντουρντουβάνα.

Νωρίς το πρωί επιχειρούμε ν' ανιχνεύσουμε τον ορίζοντα. Μάταιος κόπος. Αδύνατον να διεισδύσει το βλέμμα μέσα απ' τις πυκνές μάζες των Φενεάτικων υδρατμών. Που δείχνουν, συνήθως, μian ιδιαίτερη προτίμηση στο κεντρικό και νότιο τμήμα του βαθυπέδου του Φενεού. Και αρνούνται να το εγκαταλείψουν, πριν ανεβεί αισθητά η θερμοκρασία ή φανεί ο ήλιος πάνω απ' τα βουνά. Ένας ήλιος λαμπρός, που βάφει ροδοκόκκινη την ογκώδη πυραμίδα της **Ντουρντουβάνας**.

Δέκα σχεδόν χρόνια μετά την πρώτη επίσκεψή μας με τον **Γιάννη Κοφινά** (1) βρισκόμαστε και πάλι στο οροπέδιο Φενεού.

Ορμητήριο για τις περιηγήσεις μας έχουμε τον ξενώνα «**ΕΥΧΑΡΙΣ**», δυτικά του ωραίου χωριού του Φενεού. Ο ξενώνας είναι χτισμένος σε υψόμετρο **900** περίπου μέτρων στην ήπια κλίση μιας λοφοπλαγιάς. Από μπροστά του περνάει ο δασικός δρόμος που οδηγεί στην τεχνητή λίμνη Δόξας, ενώ δίπλα του αρχίζει ένα

πανέμορφο δρυοδάσος. Τα σπιτάκια της μονάδας, άλλα από πέτρα κι άλλα από ξύλο, δίνουν την αίσθηση εξοχικών κατοικιών, απόλυτα εναρμονισμένων με το περιβάλλον του βουνού.

Απ' τα παράθυρα και τα μπαλκόνια, απ' τον πλακόστρωτο αύλειο χώρο με το γρασίδι και τα λουλούδια, η θέα είναι εκπληκτική. Σιγά-σιγά οι ομίχλες αραιώνουν. Στα τέλη του Νοέμβρη προβάλλει ανάμεσα στον Ολίγυρτο και την Ζήρεια ένας ήλιος ζεστός, ανοιξιάτικος σχεδόν. Ανοίγουν μεγάλα κομμάτια γαλαζίου ουρανού, ζωηρεύουν τα χρώματα στα ξερόφυλλα των δρυών. Η φύση του Φενεού μας προσκαλεί για μια περιήγηση πολύ συναρπαστική.

Οι οικοδεσπότες μας, η **Εύχαρις Μπέκα** κι ο **Βασίλης Ταμπουράκης** απολαμβάνουν μαζί μας το εξαιρετικό πρωινό: το θαυμάσιο ζυμωτό ψωμί, τις σπιτικές μαρμελάδες και το ντόπιο μέλι, την εξαιρετη φέτα και γραβιέρα Φενεού.

-Αγναντέψτε τον ορίζοντα και πείτε μου από ποιο σημείο θέλετε ν' αρχίσουμε, λέει ο Βασίλης.

Το περίφημο τετράτοξο γεφύρι του Όλβιου πριν από το Στενό.

*-Απ' το νότιο άκρο, το πιο μακρινό και αθέ-
ατο -ακόμα- μέσα στην ομίχλη. Θέλουμε,
επιτέλους, να γνωρίσουμε τις περίφημες
Καταβόθρες.*

ΑΠ' ΤΟ ΒΟΡΡΑ ΣΤΟΝ ΝΟΤΟ ΤΟΥ ΦΕΝΕΟΥ

Αρχικά κατευθυνόμαστε ΒΑ προς το **Στενό**, με την βρύση που τρέχει μέσα απ' τον κορμό του μεγάλου πλατανιού. Πριν από το χωριό μας εντυπωσιάζει το τετράτοξο γεφύρι πάνω από την κοίτη του Όλβιου ποταμού. Εδώ πρέπει να επισημάνουμε, ότι το υψίπεδο του Φενεού διαρρέουν από βορρά προς νότο δυο ποτάμια. Το πρώτο είναι το «Ρέμα της Δόξας» ή «Αροάνιος Ποταμός», που πηγάζει από την θέση «Τουρκόβρυση», στους πρόποδες του Χελμού. Το ποταμάκι συγκεντρώνει στην κοίτη του τα νερά της υπερχειλίσης από την τεχνητή λίμνη Δόξα και γι' αυτό το λόγο έχει συνεχή ροή σ' όλη τη διάρκεια του

χρόνου. Η συνολική του πορεία στο οροπέδιο του Φενεού είναι 14χλμ. (2).

Το δεύτερο ποτάμι είναι ο «Όλβιος» ή «Φενεάτικος».(3) Το ποτάμι έχει τις πηγές του στο Μαύρο Όρος, πάνω από την Καρυά και μετά από πορεία 13χλμ., καταλήγει στο ΝΔ τμήμα του βαθυπέδου του Φενεού. (4) Η ονομασία «Όλβιος», που σημαίνει ευτυχισμένος, πιθανότατα δόθηκε στο ποτάμι, γιατί με τα νερά του η καλλιέργεια της γης γινόταν πιο αποδοτική. Σύμφωνα μάλιστα με την παράδοση, την παλαιά κοίτη του Όλβιου άνοιξε ο Ηρακλής. Παρά την φετινή, πρωτόγνωρη ανομβρία το ποτάμι εξακολουθεί να έχει -έστω και λιγοστό- νερό.

Μετά το Στενό κατευθυνόμαστε νότια και διασχίζουμε την Γκούρα, την ωραία πρωτεύουσα του τώως Δήμου Φενεού. Ζωντανός τόπος, με σημαντικά πέτρινα σπίτια και μεγάλη εμβληματική πλατεία, όπου σκοπεύουμε να επανέλθουμε.

Η συνέχεια της διαδρομής, πάντα προς τα νότια, μας επιφυλάσσει μια ευρύτατη

θέα αλλά και εντυπωσιακές εικόνες από τις καλλιεργημένες εκτάσεις του οροπεδίου του Φενεού. Με μέσο υψόμετρο 800-850 μέτρων και έκταση που ξεπερνάει τα 220.000 στρέμματα, το υψίπεδο του Φενεού ειν' ένας τόπος ευλογημένος, που ανταμείβει πλουσιοπάροχα όσους -με μεράκι και αγάπη- ασχολούνται με τη γη του. Και τι δεν παράγουν αυτά τα χώματα! Όλα υψηλής ποιότητας και ασύγκριτης

νοστιμιάς. Και πρώτα απ' όλα τα φημισμένα όσπρια, τα φασόλια «γίγαντες» καθώς και οι μικροσκοπικές «βανίλιες», τα ρεβύθια, η φάβα και η φακή. Εξαιρετικές είναι οι πατάτες και τα σιτηρά. Ξεχωριστή θέση έχουν τα υπέροχα καρύδια, από τις χιλιάδες καρυδιές σε κάθε σημείο του Φενεού.

Πολύ γρήγορα φτάνουμε στην **Μοσιά**. Δεσπόζουσα θέση στην πλατεία έχει ο

ναός του **Αγ. Νικολάου**, του 1905. Η αρχιτεκτονική είναι εντυπωσιακή από πελεκητό πωρόλιθο, διακοσμητικά τοξάκια και πάμπολλα σιδερένια «κλειδιά», για πρόσθετη στατική υποστήριξη του κτιρίου. Ενσωματωμένο στον βόρειο τοίχο της εκκλησίας είναι το ογκώδες κωδωνοστάσιο με το ρολόι.

Ο δρόμος συνεχίζει νότια. Η πρωινή καταχνιά έχει διαλυθεί, αποκαλύπτοντας

Επάνω-αριστερά: Τα ποικίλα σχήματα και χρώματα των διαφόρων καλλιεργειών δημιουργούν ένα απέραντο φυσικό χαλί.

Επάνω: Το εύφορο οροπέδιο του Φενεού είναι φημισμένο για την εξαιρετη ποιότητα οσπρίων και σιτηρών.

Αναρίθμητες κόκκινες παπαρούνες παρεμβάλλονται την Άνοιξη στα πράσινα λιβάδια του Φενεού.

Απέναντι: Μοσιά. Στο κέντρο του οικισμού δεσπόζει το αναπλασμένο Σχολείο και ο ναός του Αγ. Νικολάου. Επάνω: Στο τυροκομείο του Γκορίτσα (τηλ. **27470-41248** και **6972-290869**) ο Κώστας κρατάει ένα κεφάλι υπέροχης γραβιέρας, βάρους 8 περίπου κιλών.

τους ορεινούς όγκους του Ολίγυρτου και του Σαϊτά. Καθώς πλησιάζουμε προς το Μάτι μια πινακίδα μας δείχνει τη θέση της «**Καταβόθρας του Ηρακλή**». Είναι μια ορθογώνια τσιμεντένια κατασκευή κάτω από το δρόμο, που απορροφά υπόγεια το πλεονάζον νερό της λεκάνης του Φενεού.

Φτάνουμε στο **Μάτι**, τον νοτιότερο οικισμό του Φενεού. Η προηγούμενη ονομασία του, ως το 1927, ήταν «**Γκιόζα**», από την τούρκικη λέξη «Γκιοζ», που σημαίνει «μάτι». Γύρω απ' το χωριό τα ασβεστολιθικά εδάφη είναι κατάσπαρτα από μεγάλα πουρνάρια.

-«**Ρουπάκια**» τα λένε οι ντόπιοι, συμπληρώνει ο Βασίλης. Δεν κάνουμε όμως μια στάση στο τυροκομείο του Γκορίτσα; Εδώ παράγεται η γραβιέρα που τόσο σας άρεσε το πρωί.

Πετυχαίνουμε την **Αγγελική** και τον γιο της **Κώστα** να κάνουν γενική καθαριότητα της μονάδας. Δεν έχουν, ωστόσο,

πρόβλημα να μας ξεναγήσουν στους χώρους και στα διαδοχικά στάδια παραγωγής των τυροκομικών τους προϊόντων. Που είναι όλα άριστης ποιότητας και γεύσης, από ντόπια κοπάδια ζώων.

-*Μια κι ήρθατε ως εδώ, να μην δοκιμάσετε λίγο τυράκι; προτείνει η Αγγελική.*

Κανείς μας δεν έχει αντίρρηση. Σε δυο λεπτά στρώνεται το αυτοσχέδιο τραπέζι. Ο Κώστας γεμίζει τα ποτήρια με τσιπουράκι.

-*Δεν ξέρω αν θα σας αρέσει, μας προλαβαίνει. Η γεύση του είναι λίγο παράξενη, κάτι δεν μου πήγε καλά στην απόσταση.*

Δοκιμάζουμε με τον Βασίλη. Δυστυχώς η γεύση του δεν είναι αντάξια των τυροκομικών προϊόντων του Κώστα.

-*Δεν σας δίνω άδικο, λέει ο Κώστας. Εγώ, βέβαια, το συνήθισα και το πίνω.*

Από την πλατειούλα του χωριού ο δρόμος ανηφορίζει ανάμεσα από τους ορεινούς όγκους του Ολίγυρτου και του Σαϊτά, εισχωρώντας στα εδάφη της Αρκαδίας, Λεβίδι, Τρίπολη, Βυτίνα και Δημητσάνα.

Στην Δ-ΝΔ άκρη της πεδιάδας του Φενεού, ορθώνονται σήμερα οι 4 από τις 5 συνολικά καταβόθρες, για να θυμίζουν τους αιώνες κατά τους οποίους η έκταση της λίμνης και η στάθμη των νερών εξαρτώντο από την διατήρηση ή μη ανοικτών των καταβοθρών.

Στην έξοδο του χωριού κάνουμε μικρή στάση στο κεφαλόβρυσο. Εδώ, κάτω από τα πλατάνια, ξεδιψάμε με το δροσερό νερό του Σαϊτά, που τρέχει από εννιά στόμια με πλούσια ροή. Πριν εγκαταλείψουμε το Μάτι, κάνουμε μια μικρή βόλτα ανάμεσα στα δρομάκια του χωριού. Περιποιημένα και καινούργια τα περισσότερα σπίτια και ανάμεσά τους μερικά παλιά, χτισμένα με αργολιθοδομή. Εντύπωση μας κάνει η κίνηση στα μαγαζάκια, στους δρόμους, στην πλατεία και τις αυλές. Μετά το κεφαλοχώρι της Γκούρας, φαίνεται, ότι το Μάτι είναι το πιο ζωντανό χωριό.

ΣΤΙΣ ΚΑΤΑΒΟΘΡΕΣ ΤΟΥ ΦΕΝΕΟΥ

Για την επιστροφή μας από το Μάτι επιλέγουμε την πιο ασυνήθιστη και ερημική διαδρομή. Είναι ο δρόμος που περνάει στην αντικρινή, δυτική πλευρά του οροπεδίου και στη συνέχεια κινείται βόρεια, παρακολουθώντας τις ανατολικές και βόρειες καταπτώσεις του Σαϊτά. Σ' αυτή τη διαδρομή βρίσκονται

οι θρυλικές **Καταβόθρες του Φενεού**, που ποτέ ως τώρα δεν έχουμε δει, παρά τις τόσες επισκέψεις μας στην περιοχή.

Περνάμε αρχικά από τις «**Αχλαδιές**», τον πρώτο συνοικισμό του χωριού Μάτι, που είναι γνωστός με την ονομασία «**Λιόπεσι**» στους ντόπιους. Μακριά, στα Β-ΒΑ, προβάλλουν οι πλιοφώτιστες κορυφές της Ζήρειας, ανάμεσα από τα γυμνά κλαδιά των καρυδιών. Με περισσότερα σπίτια από το Λιόπεσι και με εγκαταστάσεις χοιροστασίου, ακολουθεί σε μικρή απόσταση η **Μυγδαλέζα** ή **Αμυγδαλιά**. Αρκετά σπίτια είναι πέτρινα και κάποια σκαρφαλωμένα στις πλαγιές του βουνού.

Αρχίζει ειδυλλιακός αγροτικός δρόμος, ομαλός και χορταριασμένος στους πρόποδες του Σαϊτά. Μετά την Πρώτη Καταβόθρα του Ηρακλή, φτάνουμε σε μερικά λεπτά στην **Δεύτερη Καταβόθρα**. Πετρόχτιστη η εγκατάσταση και με φρουριακή κατασκευή, έχει σχήμα κυκλικό. 100 μέτρα δυτικότερα, με όμοια τοιχοποιία και σχήμα, ορθώνεται και η **Τρίτη Καταβόθρα**.

Στο σημείο αυτό αντλούμε μερικά στοιχεία από το βιβλίο του Τάκη Μπουγιούκου «Η ΦΕΝΕΟΣ ΑΝΑ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ». Στις ρίζες, λοιπόν, του Σαϊτά, καθώς και στη μικρή πεδιάδα μεταξύ της Σκίπεζας και του Σαϊτά μαζεύονται τα νερά, τόσο των δυο ποταμών της Φενεού (Αροάνιου και Όλβιου) όσο και των ρεμάτων και χαραδρών των γύρω βουνών, σχηματίζοντας την περιώνυμη λίμνη της Φενεού. Η στάθμη και βέβαια η έκταση της λίμνης εξαρτώνται από την διατήρηση ή μη ανοικτών των καταβοθρών, μέσα από τις οποίες διοχετεύονται τα νερά προς τις πηγές του Λάδωνα ή τη λίμνη της Στυμφαλίας. Τις τεχνητές αυτές καταβόθρες, τα «ζέρεθρα» όπως ονόμασαν οι Αρκάδες, δεν είναι με ακρίβεια γνωστό πότε κατασκευάστηκαν και από ποιους.

Από τότε, βέβαια, που πρωτοδημιουργήθηκε η λίμνη έχει γεμίσει και αδειάσει πολλές φορές. Ο Ρωμαίος ιστορικός **Πλίνιος ο Πρεσβύτερος** (23-79 μ.Χ) αναφέρει, πως κατά τα προ αυτού χρόνια η περιοχή είχε κατακλυσθεί πέντε φορές

από τα νερά της λίμνης, σκορπώντας την συμφορά και την απόγνωση στους κατοίκους. Απόδειξη της φοβερής απειλής της λίμνης είναι, ότι όλα τα χωριά της Φενεού, είναι χτισμένα για λόγους ασφαλείας στα πλάγια των γύρω βουνών. Πρέπει εδώ να σημειώσουμε, ότι τα νερά της λίμνης που συγκεντρώνονται στο ΝΔ άκρο της λεκάνης του Φενεού, διοχετεύονται από φυσικές ή τεχνητές υπόγειες διαβάσεις στην περιοχή των πηγών του ποταμού Λάδωνα, μερικά χιλιόμετρα νοτιότερα του χωριού **Λυκούρια** της Αχαΐας. Κατά τον γεωγράφο, μάλιστα, **Στράβωνα** κάθε φορά που άνοιγαν οι καταβόθρες της λίμνης, τα νερά του Λάδωνα ανέβαιναν επικίνδυνα και απότομα και κατέκλυζαν την ιερή γη της Ολυμπίας. Όταν ο περιηγητής **Παυσανίας** επισκέφθηκε, γύρω στα **175 μ.Χ.** την Φενεό, βρήκε την λίμνη άδεια. Πολύ αργότερα και συγκεκριμένα το **1462**, η λίμνη ήταν πλήρης. Σύμφωνα με τους περιηγητές **Leake, Dodwell** και **Gell**, στο διάστημα μεταξύ 1806 και 1820 η λίμνη ήταν άδεια.

Το 1820 βούλωσαν πάλι οι καταβόθρες και από τον επόμενο χρόνο, μέχρι το 1833, τα νερά της λίμνης ανέβαιναν σταθερά και σιγά-σιγά σκέπασαν όλη την πεδιάδα. Το 1829, σύμφωνα με τον Γαλλικό χάρτη Neymann και Partch, η λίμνη είχε βάθος 40-50 μέτρα και κάλυπτε έκταση 320.000 στρεμμάτων. Την έκταση αυτή διατήρησε η λίμνη μέχρι τις 17 Δεκεμβρίου του 1833. Τότε άνοιξαν οι καταβόθρες και τα νερά της διοχετεύθηκαν στις πηγές του Λάδωνα, που στην κοινή γλώσσα την ντόπιων λέγεται «**Ρουφιάς**». (5)

Τον άλλο χρόνο, δηλαδή το 1834, επί βασιλείας του Όθωνα, έγιναν αποξηραντικά έργα. Από το 1838 όμως και μέχρι το έτος 1880, τα νερά άρχισαν και πάλι να ανεβαίνουν.

Τα τελευταία αποξηραντικά έργα έγιναν το **1926**.

Μετά την Τρίτη, συναντάμε την **Τέταρτη Καταβόθρα**, με μικρότερες διαστάσεις, τσιμεντένια κατασκευή και κυκλική. Το έδαφος μέσα στην καταβόθρα είναι χορταρισμένο. Στο κέντρο του εξέχει το στόμιο

ενός κυκλικού πηγαδιού, όμοιου με φρέατο. Η διάμετρος του φτάνει το ένα μέτρο. Τα τοιχώματα του πηγαδιού, στα πέντε περίπου πρώτα μέτρα είναι τσιμεντένια, ενώ τα επόμενα, με βάθος απροσδιόριστο, είναι κατασκευασμένα από καλοδουλεμένη πέτρα. Μετά την Τέταρτη καταβόθρα μεσολαβεί ένα μοναχικό, ειδυλλιακό αγροτόσπιτο. Είναι, πιθανότατα, το πιο απομονωμένο κατοικημένο σημείο στο οροπέδιο Φενεού. 200 περίπου μέτρα μετά, συναντάμε πάλι στο δρόμο την **Πέμπτη** και τελευταία καταβόθρα. Εδώ το μέσο υψόμετρο είναι 650 μέτρα.

Ο χορταρισμένος αγροτικός δρόμος συνεχίζει, με μπόλικες λακκούβες και χαντάκια. Ο κύκλος της κοιλάδας του Φενεού πλησιάζει προς το τέλος του. Ο χωματόδρομος τελειώνει, βγαίνουμε στην άσφαλο, στην τοποθεσία **Λούζι**.

ΑΠΡΟΣΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΥΝΑΡΠΑΣΤΙΚΟ ΤΕΛΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΜΕΡΑΣ

-Προτείνω ένα καφεδάκι στον φίλον μας του

Σ' ένα τέτοιο φυσικό περιβάλλον είναι απολαυστικό το παιχνίδι των παιδιών.

Το "Δενδρόσπιτο" του ξενώνα Αλεξίου, μια πρωτότυπη πρόταση για διαμονή, μπορεί να φιλοξενήσει με άνεση δύο άτομα.

Τζίμη, λέει ο Βασίλης. Τούτη την ώρα δεν μπορώ να σκεφτώ ιδανικότερο περιβάλλον.

Ήδη η πεδιάδα του Φενεού, μισή ώρα πριν από τις τέσσερις, είναι σχεδόν βυθισμένη στη σκιά. Είναι λογικό. Κατά την χειμερινή περίοδο, ο ήλιος χάνεται πολύ νωρίς πίσω απ' τον βαρύ όγκο της Ντουρντουβάνας. Οι αντικρινοί, ωστόσο, οικισμοί της Γκούρας, του Μεσινού και της Μοσιάς εξακολουθούν ν' απολαμβάνουν την εύνοια του ήλιου. Και βέβαια, η τελευταία που θα στερηθεί τις κοκκινωπές του ακτίνες, θα είναι η γυμνή κορυφή της Ζήρειας.

Διασχίζουμε για λίγο την Αρχαία Φενεό και περνάμε έξω από το «**Κουτούκι του Σταΐκου**», διάσημο εδώ και χρόνια για τις γεύσεις και τη θέα του προς τη λίμνη. Ύστερα ανηφορίζουμε δίπλα απ' το Πανόραμα για τον ξενώνα του **Αλεξίου**. Είναι χτισμένος σε υψόμετρο 1.000 περίπου μέτρων ανάμεσα σε μεικτό δάσος δρυών, μαυρόπευκων και ελάτων.

Ο **Δημήτρης Αλεξίου**, ο φίλος μας ο

Τζίμης, μας καλοδέχεται στον καινούργιο πετρόχτιστο χώρο εστίασης και καφέ, δίπλα στο κυρίως οίκημα της μονάδας. Από την περιμετρική τζαμαρία η θέα των βουνών και της λίμνης Δόξας είναι μοναδική. Και γίνεται ακόμη ωραιότερη με τα φθινοπωρινά χρώματα των δέντρων, που βάφονται κοκκινωπά από τις ακτίνες του δειλινού. Βάζει στις φλόγες τα μπρίκια του ο Δημήτρης, μοσχοβολάει σε δυο λεπτά ο ελληνικός καφές. Είναι ωραία ώρα για ηρεμία και ρεμβασμό. Η μέρα, ωστόσο, δεν έχει τελειώσει ακόμη.

-Σας ετοιμάζω εκπλήξεις, αναγγέλλει ο Βασίλης. Αρκεί ν' αντέχετε μετά την ολόημερη περιήγηση.

Νύχτα πια, με αμέτρητα άστρα και ψύχρα αισθητή. Διασχίζουμε από εσωτερικούς δρόμους το σκοτεινό οροπέδιο του Φενεού και φτάνουμε στην Γκούρα. Σε μια γειτονιά, κάτω από τον κεντρικό δρόμο του οικισμού, η νύχτα είναι φωτεινή και θορυβώδικη από φωνές και μουσικές. Στον αύλειο χώρο ενός σπιτιού πολλοί

Ο οικισμός Πανόραμα ατενίζει σ' ένα τμήμα του ορίζοντα τον Χελμό.

άνθρωποι, μεγάλοι και νεαροί, τραγουδάνε, χορεύουν, πίνουν κρασί και τσιπουράκι. Μεγάλα τραπέζια είναι γεμάτα με καλούδια, ενώ στις θράκες ψήνονται κρεατικά με οσμές γαργαλιστικές.

*-Αυτό είναι το ετήσιο γλεντάκι στο υπαίθριο καζαναριό του **Κώστα του Δάρη**, εξηγεί ο Βασίλης.*

-Που έχει, βέβαια, ξεκινήσει απ' το μεσημέρι, λέει ο οικοδεσπότης μας, καθώς μας καλωσορίζει.

Τις επόμενες ώρες παίρνουμε μια γεύση από αυθόρμητο, γλέντι του Φενεού. Η νεολαία -αγόρια και κορίτσια- χοροπηδάνε ασταμάτητα στους ήχους της μουσικής, κάθιδροι αλλά ζωηροί και ακούραστοι, σαν νέοι βέβαια που είναι.

-Και να φανταστείς, ότι πίνουνε τσίπουρο με τις ώρες, παρατηρεί ο Κώστας.

-Ε, αδύνατο είναι, γι' αυτό το αντέχουν, συμπληρώνω.

-Πόσο αδύνατο δηλαδή;

-Όχι παραπάνω από 18 γράδα, κάτω από 40 βαθμούς.

Χωρίς άλλη κουβέντα βρίσκει τον σωλήνα του γραδόμετρου ο Κώστας, τον γεμίζει με τσίπουρο και τοποθετεί μέσα το ειδικό όργανο μέτρησης. Το όργανο ισορροπεί ακριβώς στα 18 γράδα, στους 38 περίπου βαθμούς.

-Φοβερό, φωνάζει ο Κώστας, αν δεν το βλέπα με τα μάτια μου, δεν θα μπορούσα να το πιστέψω. Μήπως έχεις γραδόμετρο κρυμμένο στον ουρανίσκο;

Η νύχτα, ωστόσο, προχωράει. Στο υψόμετρο της Γκούρας η ψύχρα μας θυμίζει ότι διανύουμε τις τελευταίες μέρες του Νοέμβρη. Μας παίρνει ο Κώστας και μας ξαναγεί στα μυστικά του κελάρια με τα τσίπουρα, τα κρασιά που ωριμάζουν στο χρόνο, κυρίως όμως με την εκπληκτική του λαογραφική συλλογή από παλιά αυθεντικά αντικείμενα, που κάποτε χαρακτήριζαν τις καθημερινές ασχολίες και τον τρόπο ζωής στο χωριό. Πριν φύγουμε, δεν παραλείπει να μας γεμίσει, ως γενναιόδωρος οικοδεσπότης, μερικά μπουκάλια με τσίπουρο και κρασί.

Απέναντι: Στους κορμούς των πελώριων μαυρόπευκων με τον Κώστα Στυλιανού και τον σκύλο του Μπούφη. Επάνω: Καθ' οδόν προς τον Αγ. Νικόλαο διαφεντεύει τον ορίζοντα ο βαρύς όγκος της Ντουρντουβάνας.

ΔΑΣΙΚΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΦΕΝΕΟΣ - ΖΑΡΟΥΚΛΑ, ΞΗΚΚΛΗΣΙ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

-Αν θέλετε μια πεζοπορική διαδρομή όχι ιδιαίτερα γνωστή, σας προτείνω το μονοπάτι από τον οικισμό του Φενεού ως το ξηκκλήσι του Αγ. Νικολάου, λέει ο Βασίλης. Ο φίλος μου ο Κώστας εκδήλωσε την επιθυμία να σας συνοδέψει.

Συναντάμε τον **Κώστα Στυλιανού** με τον αχώριστο σύντροφό του τον **Μπούφη**, έναν σκύλο με αγαθό βλέμμα και πελώριες διαστάσεις. Η σήμανση του μονοπατιού, με κοκκινόλευκη μπογιά είναι ήδη εμφανής σε αρκετά κεντρικά σημεία της «**Μέσης συνοικίας**» του Φενεού.

09:00'. Ξεκινάμε την πορεία μας έξω από την «**Πάνω συνοικία**» του Φενεού. Η αφετηρία είναι ένα πλάτωμα του δασικού δρόμου, που συνεχίζει προς **Παλιόχωρι** και **Ταρσό**. Η κατεύθυνσή μας είναι **Δ-ΒΔ 230°** και το υψόμετρο της αφετηρίας

1.030μ. Απέναντί μας έχουμε τους ορεινούς όγκους της Ντουρντουβάνας και του Χελμού. Ακολουθώντας το κοκκινόλευκο σημάδι βρίσκουμε εύκολα το μονοπάτι, πετρώδες αλλά ευκολοδιάβατο, ανάμεσα από πουρνάρια. Σ' ένα λεπτό αφήνουμε δεξιά σιδερένιο εικονοστάσι. Γύρω μας κέδρα, έλατα και πεύκα. Μ' ένα κόκκινο σπρέι ενισχύουμε τη σήμανση, όπου έχει ξεθωριάσει από το χρόνο.

09:25'. Συναντάμε κοκκινόλευκη πινακίδα πάνω σε κέδρο, σε υψόμετρο **1.075μ.** Γενικά το μονοπάτι είναι καλό, με ήπιες κλίσεις και ξεκούραστο. Το μόνο του πρόβλημα είναι, ότι σε αρκετά σημεία έχει κλείσει από πυκνά κλαδιά, κυρίως κέδρων και πουρναριών. Είναι φανερό, ότι δεν επικρατεί συνωστισμός σ' αυτή τη διαδρομή. Η σήμανση, επίσης, είναι συχνά ασαφής και απαιτεί κάποια παρατηρητικότητα και προσοχή. Αφήνουμε δεξιά μας μικρό κτήμα με καρυδιές, διασχίζουμε ξερή κοίτη μικρορρέματος με πολύχρωμα

πλατάνια, και μετά δάσος πανύψηλων έλατων και μαυρόπευκων. Είναι ωραία διαδρομή με πολλές εναλλαγές και φύση ανέγγιχτη από ανθρώπινες επεμβάσεις.

10:25'. Με χαλαρό ρυθμό φτάνουμε σε δασικό δρόμο σε υψόμετρο **1.225** μέτρων. Στο αντικρινό πρηνές, με κατεύθυνση **B-BA 25°**, διακρίνουμε τη συνέχεια της διαδρομής μας με τα γνωστά ασπροκόκινα σημάδια πάνω σε πέτρες. Διασχίζουμε θαυμάσιο δάσος μαυρόπευκων, πολλά από τα οποία είναι αιωνόβια, με εντυπωσιακούς κορμούς. Εξίσου μεγάλα είναι και πολλά έλατα.

11:00'. Δυο ώρες μετά την αναχώρησή μας φτάνουμε σε τρίστρατο δασικού δρόμου, σε υψόμετρο **1.455** μέτρων. Βόρεια ο δρόμος συνεχίζει δύσβατος προς **Ζαρούχλα**, ανατολικά προς τα υψίπεδα του **Γερόκαμπου**, ενώ νότια προς το οροπέδιο του Φενεού. Μπροστά μας βρίσκεται το ξωκκλήσι του Αγ. Νικολάου, χτισμένο με πωρόλιθο και πέτρα. Τρία λεπτά μετά την άφιξή μας καταφθάνει με το NIVA και

ο Βασίλης. Ξεκινάμε την επιστροφή μας, αφήνουμε δεξιά την διακλάδωση προς Ζαρούχλα (μόνον για 4x4) και, δυο χιλιόμετρα μετά, φτάνουμε μπροστά στην περίφημη «**Ριγανόβρυση**». Σε υψόμετρο 1.390 μέτρων η βρύση μας ξεδιψάει με την πλούσια ροή υπέροχου και πολύ κρύου νερού.

ΦΕΝΕΟΣ, ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΑΙ ΝΕΡΟΤΡΙΒΗ

Επιστρέφουμε στον οικισμό του Φενεού, που μέχρι το 1927 είχε την παλιά ονομασία «**Συβίστα**». (6) Ο Φενεός είναι μεγάλο και ωραίο χωριό, χτισμένο στους πρόποδες του βουνού «**Κράθις**». Η αμφιθεατρικότητά του είναι εντυπωσιακή: η **Κάτω** συνοικία βρίσκεται στα **930μ.** ενώ η **Πάνω** φτάνει τα **1.100**. Στο κέντρο περίπου του χωριού δεσπόζει ο επιβλητικός διαστάσεων πολιούχος ναός του Αγ. Σπυρίδωνα, με το διπλό του καμπαναριό. Η ανοικοδόμησή του άρχισε το 1900 και ολοκληρώθηκε το 1905 με εισφορές των κατοίκων και των ομογενών της Αμερικής.

Περιδιαβαίνοντας τα τιμεντένια σοκάκια (που κάποτε βέβαια ήταν καλντερίμια) συναντάμε αρκετά πετρόχτιστα σπίτια. Κάποια έχουν μεγάλες διαστάσεις και εξαιρετη αρχιτεκτονική. Το σημαντικότερο, ωστόσο, είναι το Αρχοντικό του **Κωνσταντή Σπύλιου Πετρούλια**, όπου στεγάζεται το ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΕΝΕΟΥ. Μας υποδέχεται η πολύ ευγενική **Βασιλική Τσέλου**, σύζυγος **Ιωάννη Μητροπούλου**, συγγενής της οικογένειας Πετρούλια και κληρονόμος του Αρχοντικού του Κωνσταντή.

Η ευρύχωρη αίθουσα φιλοξενεί μια θαυμαστή ποικιλία από κειμήλια της οικογένειας Πετρούλια, από το 1800 και μετά, όπως όλα τα είδη Λαϊκής Τέχνης, Παλαιές Αυθεντικές Ενδυμασίες (και ανάμεσά τους την Επίσημη Κορινθιακή), Υφαντά, Αργαλειούς, Κεραμικά, Χαλκώματα, Οικιακά Σκεύη και Εργαλεία. Αποστακτήριο τσίπουρου και ποικίλα Χρηστικά Οικογενειακά αντικείμενα παλαιότερων εποχών. Τα πάντα είναι άψογα διευθετημένα και

Στο Αρχοντικό του Κωνσταντή Σπύλιου Πετρούλια στεγάζεται το θαυμάσιο Λαογραφικό Μουσείο Φενεού. Υπεύθυνη δημιουργίας και ευγενικότατη ξεναγός η κυρία Βασιλική Τσέλου-Μητροπούλου.

συντηρημένα και δεν είναι τυχαίο που η κυρία Μητροπούλου απέσπασε το 2006 από τον Όμιλο UNESCO το **Α' Βραβείο Παραδοσιακής Ενδυμασίας**.

Κατηφορίζουμε τα απότομα δρομάκια του Φενεού. Από τα τιμεντένια αυλάκια κελαρύζει γοργοκίνητο νερό. Στο χαμηλότερο σημείο του οικισμού, κάτω από την άσφαλο, συναντάμε την αυθεντική «**ντριστελά**». Είναι η παραδοσιακή νεροτριβή, που στην εποχή της τεχνολογίας και εξέλιξης, εξακολουθεί να πλένει τα βαριά μάλλινα υφάσματα με αγνό σαπούνη ελιάς και με την δύναμη του νερού. Η μόνη επέμβαση, που αφαιρεί αρκετή από την παραδοσιακότητα είναι το «**βαγένι**», ο σωλήνας δηλαδή που διοχετεύει με πίεση το νερό στην ξύλινη κυκλική γούρνα για το πλύσιμο των ρούχων. Κάποτε και το βαγένι ήταν ξύλινο, σήμερα όμως έχει αντικατασταθεί με τιμεντένιο.

-*Ουτ' εμάς μας αρέσει, λέει ο **Αντρέας Δημάκος**, που μας ξεναγεί στις εγκαταστάσεις με την γυναίκα του **Μαρία**. Ήταν όμως απαραίτητο, γιατί το ξύλινο χαλούσε και κάθε λίγο ήθελε αντικατάσταση.*

Δίπλα βρίσκεται ο παλιός νερόμυλος, που εξαιτίας κάποιων χαλασμένων εξαρτημάτων, έχει πάψει να λειτουργεί.

-*Και πόσο κοστίζει το πλύσιμο των ρούχων; ρωτάει η Άννα.*

-*Ανάλογα με τα ρούχα που είναι στη «γουρνιά», της απαντάει η Μαρία Δημάκου. Αν είναι γεμάτη η γουρνιά, μπορεί να πιάσει και τα 30 ευρώ.*

Στην Κάτω συνοικία του Φενεού, ανάμεσα σε πανύψηλα πεύκα, βρίσκουμε το παμπάλαιο εκκλησιάκι του **Αγ. Ταξιάρχη**, που είναι του **13^{ου} αιώνα** κατά την κυρία Βασιλική. Στον βόρειο και νότιο τοίχο, καθώς και στο χτιστό τέμπλο σώζονται αρκετές τοιχογραφίες σε καλή κατάσταση διατήρησης.

Αν και με τσιμεντένιο «βαγένι» η νεροτριβή δεν παύει να είναι μια διαδικασία πλούσιματος απολύτως παραδοσιακή.

Ο περίφημος για τις διαστάσεις και την εκπληκτική του αρχιτεκτονική, πολυούχος ναός του Αγ. Σπυριδώνα στον οικισμό του Φενεού.

Μοναχική ανθρώπινη παρουσία στα γαλήνια νερά.

ΣΤΗ ΛΙΜΝΗ ΔΟΞΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΚΟΝΑΚΙ ΤΟΥ ΓΚΟΓΚΑΚΗ

Με καλό χωματόδρομο 3.5χλμ. απ' τον ξενώνα «ΕΥΧΑΡΙΣ» διασχίζουμε δρυοδάσος και φτάνουμε στην λίμνη Δόξα. Είναι αληθινή ευτυχία ν' αντικρύζουμε, κάθε εποχή του χρόνου, το τοπίο της λίμνης και τα γύρω εντυπωσιακά βουνά, Χελμό, Ζήρεια και Ντουρντουβάνα. Εξίσου χαλαρωτικός είναι και ο περίπατος περιμετρικά της λίμνης. Πανύψηλα μαυρόπευκα, καλάμια, ένα νεαρό ζευγαράκι στην ακρολιμνιά, ένα μοναχικό κανό, αντανakλάσει στα βελούδινα νερά. Από την άκρη της στενής γλώσσας στεριάς που εισχωρεί στη λίμνη εξέχει το γλυκύτατο εκκλησάκι του **Παλιομονάστηρου**. Το σκηνικό του ονειρού συμπληρώνουν στις πλαγιές οι χρωματισμένες βαλανιδιές κι ανάμεσά τους το ιστορικό μοναστήρι του **Αγ. Γεωργίου**.

Εμείς όμως σήμερα δεν θα περιοριστούμε στο επίπεδο της λίμνης. Θ' ανεβούμε λίγο ψηλότερα, γιατί η Εύχαρις κι ο Βασίλης έχουν σκεφτεί κάτι ιδιαίτερο για το τελείωμα της μέρας. Δυτικά της

λίμνης βρίσκουμε έναν ανηφορικό δασικό δρόμο, που πολύ γρήγορα γίνεται ακατάλληλος για συμβατικά αυτοκίνητα. Διασχίζουμε θαυμάσιο δάσος έλατων και μαυρόπευκων και ελάχιστα χιλιόμετρα μετά φτάνουμε σε ξέφωτο. Ειν' ένα υψίπεδο σε υψόμετρο 1.200 περίπου μέτρων με κορυφαία θέα παντού. Στο άκρο του ξέφωτου, κάτω από τα πεύκα, βρίσκεται μια μικρή στάνη με ταπεινό καλυβάκι. Μπροστά του κυματίζει μια Ελληνική Σημαία. Είναι το **«Κονάκι του Γκογκάκη»**.

-Εδώ θα γενματίσουμε, λέει η Εύχαρις και βγάζει από το αυτοκίνητο διάφορα καλούδια: φασολάδα -ζεστή ακόμα- φτιαγμένη με τις περίφημες «βανίλιες» του Φενεού. Υπάρχουν ακόμη ρέγγα, ελιές, ζυμωτό ψωμί και βέβαια τσιπουράκι. Αδύνατον να επιθυμήσουμε κάτι ωραιότερο.

-Το μόνο που λείπει είναι μια καλή φωτιά, λέει ο Βασίλης. Και δεν έχει άδικο.

Στο σκιερό ξέφωτο το κρύο είναι ήδη τσουχτερό. Καθώς το τελευταίο φως αυναντίζει στις κορυφές της Ζήρειας, παίρνουμε τον δρόμο του γυρισμού.

Το γλυκύτατο εκκλησάκι του «Παλιομονάστηρου», της πιο
εμβληματικής εικόνας της λίμνης Δόξας.

ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΓΕΜΑΤΗ ΕΝΑΛΛΑΓΕΣ

Νωρίς το πρωί ξεκινάμε με τον Βασίλη για το αρχαιότερο χωριό του τόπου, το χωριό φάντασμα **Παλιοχώρι**. Ως διαδρομή επιλέγουμε τον δασικό δρόμο που ανηφορίζει από την Πάνω συνοικία του Φενεού με κατεύθυνση Β-ΒΑ. Δεν το μετανιώνουμε. Ο καλός σχετικά δρόμος περνάει από σημεία ειδυλλιακά με πολύ ωραία θέα, ανηφορίζει ως την «**Συβίστας Ράχη**», στα 1.400 περίπου μέτρα και στο τέλος κατηφορίζει βόρεια προς Παλιοχώρι.

-Φτάσαμε, μου λέει ο Βασίλης.

-Μα, πού βρίσκεται το χωριό;

-Εδώ είναι. Το μόνο, βέβαια, που απομένει όρθιο είναι ο ναΐσκος των **Αγίων Ταξιάρχων**. Τα υπόλοιπα κτίσματα έχουν μεταβληθεί σε λιθοσωρούς.

Οχτώ λοιπόν χιλιόμετρα μετά τον ξενώνα «**ΕΥΧΑΡΙΣ**» φτάνουμε στο οροπέδιο «**Λιβαδάκι**» και σταματάμε μπροστά στον ναό. Που εκείνη ακριβώς τη στιγμή φωτίζεται από τις πρώτες ακτίνες του ήλιου που ξεμυτίζει από τη Ζήρεια. Γλυκαίνει ο τόπος, τα

Αναρίθμητα απαράδεκτα χαράγματα «ευσεβίων προσκυνητών» έχουν δημιουργήσει αληθινό «Ληξιαρχείο τοίχου» στις αγιογραφίες του βυζαντινού ναού των Αγίων Ταξιάρχων. Απέναντι: Ο Βασίλης Ταμπουράκης κοιτάζει με δέος το στενό άνοιγμα στην Παναγία του Βράχου.

χρώματα ζωηρεύουν, αποκαλύπτεται ένα χορταρισμένο υψίπεδο, ομαλό και πανέμορφο. Η βλάστηση στο οροπέδιο αποτελείται κυρίως από θαμνώδη πουρνάρια, σφενδάμια και κτήματα καρυδιών. Στο κέντρο δεσπόζει ένα μοναχικό, πανύψηλο έλατο ηλικίας πολλών αιώνων. Την θέση των κατοικιών του πάλαι ποτέ οικισμού φανερώνουν οι λιθοσωροί, που είναι κατάσπαρτοι παντού. Μας εντυπωσιάζει η καθολική απουσία όρθιων τοίχων, κεραμιδιών και λίθων λαξευτών. Σαν να μην κατοικήθηκε ποτέ αυτός ο τόπος. Οτιδήποτε είχε την παραμικρή οικοδομική αξία αφαιρέθηκε και χρησιμοποιήθηκε αλλού.

Ο τόπος, ωστόσο, γνώρισε σημαντική ακμή στα χρόνια του Βυζαντίου. (7) Ο Τ. Μπουγιούκος στο βιβλίο του για την Φενεό (σελ. 166 ο.π.π.) σημειώνει: «στο λεξικό του *Ελευθερουδάκη αναγράφεται, ότι κοντά στην όχθη του Φονιάτικου ποταμού, προφανώς του Όλβιου, στη θέση «Παλαιοχώρι», όπου βρισκόταν η μεσαιωνική πόλις Ταρσός, σώζεται βυζαντινός ναός του ΙΒ' αιώνα, των Αγίων Ταξιάρχων*».

Όπως λοιπόν δυο σχεδόν χρόνια πριν ο φίλος και συνεργάτης μας **Κώστας Ζαρόκωστας**, έτσι τώρα κι εμείς, ανοίγουμε την σιδερένια πόρτα και μπαίνουμε στο εσωτερικό του ναού. Τί αντικρύζουν όμως τα μάτια μας; Ένα απέραντο «Ληξιαρχείο τοίχων». Είναι τα αμέτρητα χαράγματα που έχουν κατακυριεύσει και το παραμικρό σημείο τοιχογραφημένης επιφάνειας του ναού. Στις ποικίλες μεταβυζαντινές τοιχογραφίες έχουν φροντίσει εκατοντάδες «ευσεβείς» να αποτυπώσουν, ως ανάμνηση της επίσκεψής τους, όνομα, επίθετο, χρονολογία ή και πλήρη ημερομηνία επίσκεψης. Αυτό τον τρόπο βρήκαν οι αδαείς, οι αφελείς και οι ανεγέφαλοι, για να εξασφαλίσουν την προέκταση της ταυτότητάς τους στο μέλλον. Τα μόνα σημεία που σεβάστηκαν -και πάλι

Με τα ποδήλατα της GREEK ADVENTURES στην κοιλάδα του Αροάνιου ποταμού.

όχι απόλυτα- είναι τα πρόσωπα των αγίων.

Το σοκ από το θέαμα είναι δυνατό. Στα 16, βέβαια, χρόνια των περιηγήσεών μου δεν είναι η μοναδική ανάλογη εμπειρία. Απλά είναι πρωτόγνωρη η έκταση και η ένταση της βεβήλωσης.

-Συμφωνώ απόλυτα μαζί σου, μου λέει στο τηλέφωνο ο αρχιτέκτονας **Κώστας Σπυλιόπουλος** απ' το Κιάτο. Πριν 90 τόσα χρόνια κι ο δικός μου πατέρας, που ήταν τότε 12 ετών, χάραξε το όνομά του -μαζί και με άλλους συμμαθητές του- σε μια τοιογραφία του ναού. Η πράξη τους όμως δεν πέρασε απαρατήρητη. Ο δάσκαλός τους τους παρέπεμψε στο τότε Κακουργιοδικείο (!) Ναυπλίου, που, βέβαια, τους απάλλαξε λόγω ηλικίας ή και... βλακειάς.

Εγκαταλείπουμε το Παλιοχώρι με ανάμεικτα συναισθήματα. Κατηφορίζουμε με πολύ κακοτράχαλο χωματόδρομο και σε 4.5χλμ. φτάνουμε στην άσφαλο.

-Για τελευταία εντύπωση προτείνω να κρατήσουμε από την περιοχή την **Παναγία του Βράχου** και τα **Μετέωρα του Ταρσού**, λέει ο Βασίλης.

Στα χνάρια του Ζαρόκωστα λοιπόν συνεχίζουμε βόρεια, διασχίζουμε τον Κάτω Ταρσό και, 11 σχεδόν χιλιόμετρα από το Παλιοχώρι (1.7 από Ταρσό) είμαστε μπροστά στην Παναγία του Βράχου και τις συμπαγείς ορθοπλαγίες του πελώριου βραχώδους συγκροτήματος που θυμίζει Μετέωρα. Κάθε περιγραφή αυτού του γεωλογικού παράδοξου φοβάμαι πως θα είναι πολύ φτωχή. Έχει άλλωστε προηγηθεί, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, το αντίστοιχο άρθρο του Κώστα Ζαρόκωστα στο **73° τεύχος**.

ΜΕ ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕ ΠΟΔΙΑ

Επιστρέφουμε σε γνώριμους τόπους, στη λίμνη Δόξα. Η εταιρεία «GREEK ADVENTURES», που ασχολείται με φυσικές δραστηριότητες στην γύρω περιοχή μας προσκαλεί για μια εμπειρία ποδηλατική, στις κατάφυτες όχθες και στην ονειρεμένη κοιλάδα του Αροάνιου ποταμού. Είναι το Ρέμα της Δόξας, που νότια της λίμνης διαρρέει μεγάλο τμήμα της λεκάνης του Φενεού. Επίπεδος ο δρόμος, χορταριασμένος και στενός, παρακολουθεί την ροή του κρυστάλλινου νερού, κάτω από πλατάνια και άλλα δέντρα. Η πορεία των ποδηλάτων είναι ήρεμη και ξεκούραστη, μπορεί να επεκταθεί και να γίνει κυκλική για 8 περίπου χιλιόμετρα και με διάρκεια 2 σχεδόν ωρών.

Μια, εξίσου ειδυλλιακή διαδρομή, με τα πόδια τούτη τη φορά, είναι το μονοπάτι νότια της λίμνης, στο δάσος του **Άμπουλα**. Ως αφετηρία έχουμε την πινακίδα, μπροστά στην περιφραξη της μονοκατοικίας του **Καρυδάκη**, ανάμεσα στο Πανόραμα και την Αρχαία Φενεό. Κατηφορίζουμε για 100 περίπου μέτρα παράλληλα με την περιφραξη και στο τέλος της στρίβουμε λίγα μέτρα αριστερά (δυτικά). Μπροστά από την σιδερένια αυλόπορτα αρχίζει το μονοπάτι. Είναι χωμάτινο, με ήπιες κλίσεις, ευκολοδιάβατο και ξεκούραστο. Γύρω μας το περιβάλλον είναι μοναδικό. Δεξιά

Στο δάσος των εκπληκτικών
μαυρόπευκων του Άμπουλα.

Η Εύχαρις δίπλα στα κρυστάλλινα νερά του Αροάνιου ποταμού.

μας έχουμε μόνιμα την στενή κοίτη μιας μικρής ρεματιάς. Πιο πίσω διακρίνουμε ανάμεσα στα κλαδιά των πεύκων, γαλάζια κομμάτια της λίμνης Δόξας.

Μια άλλη ιδιαιτερότητα της διαδρομής είναι τα μανιτάρια. Εμφανίζονται ανάμεσα στα πόδια μας διαρκώς, σε απίστευτη ποικιλία και αριθμούς, παρά την πρωτοφανή ανομβρία τούτης της εποχής. Η κορυφαία, ωστόσο, εντύπωση ανήκει στο απaráμιλλη ωραιότητα δάσος των μαυρόπευκων. Με κορμούς ευθυτενείς, που το ύψος τους ξεπερνάει τα 25 μέτρα, τα υπέροχα αυτά δέντρα μας θυμίζουν τις ωραιότερες εικόνες της Βάλλια Κάλντας.

Σε μισή ώρα με χαλαρωτικό βάδισμα φτάνουμε στον δασικό δρόμο, 50 περίπου μέτρα πριν από την χτιστή βρύση **Κέρκινα**. Από εκεί, σ' ένα 10λεπτο περίπου, κατηφορίζουμε ως τη λίμνη.

Περιδιαβαίνουμε τους αμφιθεατρικούς οικισμούς του **Πανοράματος** και της **Αρχαίας Φενεού**. «Το Πανόραμα είναι το μόνο χωριό, που οι κάτοικοί του είναι

γνήσιοι απόγονοι των Φενεατών κι έμειναν στην αρχική θέση της αρχαίας Φενεού με την παρεφθαρμένη ονομασία **Φονιά**. Θέλοντας οι Φοναΐτες να αποβάλουν το κακόηχο όνομα του χωριού τους, το μετονόμασαν (1951) σε Πανόραμα, λόγω και της πανοραμικής άποψης, από κει, του μεγαλύτερου τμήματος του κάμπου Φενεού». (8)

Της σημερινής Αρχαίας Φενεού το προηγούμενο όνομα, ως το 1977 ήταν **Καλόβια**. Δυστυχώς το μικρό Αρχαιολογικό Μουσείο, με το κεφάλι του υπερμεγέθους αγάλματος της Υγείας είναι για άλλη μια φορά κλειστό. Στην πλακόστρωτη πλατειούλα δεσπόζει ο εμβληματικός πλάτανος με την χτιστή βρύση και το παράξενο καμπαναριό που έχει δημιουργηθεί ανάμεσα στα χοντρά κλαδιά του πλάτανου, με στριφογυριστή σιδερένια σκάλα και ξύλινη εξεδρούλα.

Κατηφορίζουμε προς τον κάμπο, όπου τρεις διαδοχικές πινακίδες μας οδηγούν -μέσα από αγροτικούς δρόμους και καρυδιές- στον αρχαιολογικό χώρο της Αρχαίας

Άποψη από τον αρχαιολογικό χώρο της Αρχαίας Φενεού.

Φενεού. Εδώ διενεργήθηκαν ανασκαφές από την έφορο **Ε. Δειλάκη** κατά τα έτη 1958, 1959 και 1961, που αποκάλυψαν ιερό του Ασκληπιού. Ανάμεσα στα άλλα ευρήματα βρέθηκαν και δυο πελώρια μαρμάρινα πόδια με σανδάλια, καθώς και το κεφάλι με τα ζωηρά ένθετα μάτια, του υπερμεγέθους αγάλματος της Υγείας. Το σημαντικό αυτό κατά τον 2^ο π.Χ. αιώνα ιερό, είναι άγνωστο στον Πausανία, ίσως γιατί σε μια από τις εμφοράξεις των καταβοθρών κατακλύστηκε από τα νερά και αργότερα τα ερείπιά του έμειναν επικωσμένα από τη λάσπη. (9)

Τα βήματά μας μας οδηγούν στις ανηφοριές της Γκούρας, της πρωτεύουσας του πάλοι ποτέ Δήμου Φενεού. Με υψόμετρο 1.000-1.100 μέτρων η **Γκούρα** είναι χτισμένη σε σημείο με κορυφαία θέα, στις δυτικές πλαγιές της Ζήρειας. Το όνομά της είναι λέξη αλβανική και σημαίνει πετρώδη τόπο. Σημείο αναφοράς είναι η πλακόστρωτη πλατεία με τον μεγαλόπρεπο μητροπολιτικό ναό των **Αγίων**

Ταξιαρχών, χτισμένο το **1888**. Κυριαρχεί η ευρύτατη χρήση του πελεκητού πωρόλιθου. Με το ίδιο υλικό είναι χτισμένο το θαυμάσιο γειτονικό αρχοντικό **Πρεδάρη**, που στεγάζει τον ομώνυμο ξενώνα, καθώς και το διπλανό αρχοντόσπιτο του **Οικονόμου Γκούρα**. Η ιστορική αυτή οικογένεια διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο κατά την Επανάσταση του 1821 αλλά, και μετά απ' αυτήν, στην πολιτική και κοινωνική ζωή της περιοχής.

Ένα πανύψηλο έλατο δεσπόζει στην πλατεία, καθώς και μια υπερμεγέθης πέτρα, λιτότατο Μνημείο Πεσόντων για την Πατρίδα. Στην συνολική ωραία εικόνα της πλατείας συμβάλλουν ακόμη τα υπόλοιπα πετρόχτιστα σπίτια και τα δυο παραδοσιακά καφενεία, του **Μάλιου**, κάτω ακριβώς από την πλατεία και του **Μπεκιάρη**, σε υπερυψωμένο σημείο πίσω από τον ναό. Εδώ μετά τον πόλεμο, γύρω στο 1945, άνοιξε για πρώτη φορά το καφενείο από τον **Βαγγέλη Μπεκιάρη** και τον αδελφό του. Την λειτουργία του καφενείου, που

Απέναντι: Τμήμα της περίφημης πλατείας της Γκούρας με τον μεγαλόπρεπο ναό των Αγίων Ταξιάρχων. Επάνω: Καθ' οδόν προς το υψίπεδο της Σκαφιδιάς εμφανίζεται υπέροχα φωτισμένη η Γκούρα.

έχει ήδη συμπληρώσει 66 χρόνια ζωής, συνεχίζει σήμερα ο γιος του κυρ-Βαγγέλη, ο **Μήτσος**.

Πίνουμε το καφεδάκι μας βρίσκοντας ζεστασιά κοντά στην κοντόχοντρη ξυλόσομπα, στο κέντρο του μαγαζιού. Λίγο πιο πίσω, μαζί με την παρέα του, είναι καθισμένος ο κυρ-Βαγγέλης, που μετά από τόσα χρόνια δεν μπορεί ν' απαρνηθεί τον χώρο του μαγαζιού του.

Ετοιμαζόμαστε ν' ανηφορίσουμε στο υψίπεδο της **Σκαφιδιάς**, πάνω από την Γκούρα. Νωρίτερα περνάμε από τον φούρνο του **Στριφτόμπολα**. Εδώ βρίσκουμε ποικίλα κουλουράκια καθώς και το περίφημο ζυμωτό ψωμί, που τόσες μέρες απολαμβάνουμε στον Φενεό. Για την ιστορία αναφέρουμε, ότι το καρβέλι των 2 κιλών, στοιχίζει 3.5 ευρώ.

Με έντονες κλίσεις βγαίνουμε σ' ένα από τα ψηλότερα σημεία του χωριού. Εδώ είναι οι «**Πάνω Βρύσες**», σκεπαστή κρήνη με άφθονο νερό. Αρχίζει χωματόδρομος με στροφές, που μερικά χιλιόμετρα μετά

φτάνει σε αυχένα με το ξωκκλήσι του **Αγ. Νικολάου**, σε υψόμετρο **1.300** περίπου μέτρων. Η θέα είναι μοναδική, ο αυχένος είναι από τα τελευταία σημεία του τόπου, που αποχαιρετούν τον ήλιο που βασιλεύει. Η συναρπαστικότερη, ωστόσο, εικόνα προέρχεται από αλλού: είναι τα περίφημα άγρια άλογα της Σκαφιδιάς, που έχουμε την μεγάλη τύχη να συναντήσουμε ακριβώς πίσω απ' το ξωκκλήσι. Η μία συγκέντρωση αριθμεί 4 άλογα ενώ η άλλη πάνω από 20!

Είναι μεγάλο προνόμιο να παρατηρούμε αυτά τα αγέρωχα, τόσο ανεξάρτητα ζώα στο φυσικό τους περιβάλλον, λευκά, μαύρα, καφετιά ή με ποικίλους χρωματικούς συνδυασμούς. Αποφεύγουμε, όσο μπορούμε, τις απότομες κινήσεις και τους θορύβους και τα άλογα μας ανταμείβουν με ωραίες πόζες και με ανοχή στις φωτογραφίες μας. Κάποια στιγμή, ωστόσο, φαίνεται πως κάτι τα τρομάζει. Αρχίζουν τότε έναν ξέφρενο καλπασμό, μια «κούρσα» μοναδικής ομορφιάς στο οροπέδιο Σκαφιδιάς,

που κανένας ιππόδρομος δεν είναι σε θέση να χαρίσει στους θεατές του.

Καθώς χαμπλώνει το φως, τα άλογα ξεμακραίνουν σε θέσεις απόκρυφες, μακριά από τα μάτια των ανθρώπων. Παρακολουθούμε για μερικά λεπτά τις γυμνές κορυφές της Ζήρειας, που κοκκινίζουν έντονα στις τελευταίες ακτίνες του ήλιου. Η ψύχρα είναι ήδη διαπεραστική. Εγκαταλείπουμε την Σκαφιδιά ευγνώμονες για τις εικόνες και τις εμπειρίες της σημερινής μέρας, της τελευταίας μας στο Οροπέδιο Φενεού. Που ολοκληρώνεται με κρασάκι και εκπληκτικά κρεατικά δίπλα στο τζάκι της ταβέρνας «**Τρίκρυνα**» του **Δημήτρη Δρούγκα** και της **Βούλας**, έξω από τον οικισμό του Μεσινού.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΦΕΝΕΟΥ

(1) «ΛΙΜΝΗ ΔΟΞΑΣ (ΦΕΝΕΟΥ)», ΕΛΛ. ΠΑΝΟΡΑΜΑ, τεύχος 27, Μάιος-Ιούνιος 2002.

(2) Ν. Νέζης, «ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΒΟΥΝΑ,

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ», ΤΟΜΟΣ 1, σελ. 40.

(3) Τάκη Μπουγιούκου, «Η ΦΕΝΕΟΣ ΑΝΑ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ», σελ. 16.

(4) Ν. Νέζης, οπ.π. σελ. 43.

(5) Την σημαντική αυτή πληροφορία βρήκε ο συγγραφέας του βιβλίου Τάκης Μπουγιούκος σε χειρόγραφη σημείωση του Αγγ. Παπαδόπουλου σε βιβλίο Γραμματικής της Ελληνικής γλώσσας του 1812, που βρίσκεται στην βιβλιοθήκη της Μονής Αγ. Γεωργίου Φενεού.

(6) Σύμφωνα με τα «ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΦΕΝΕΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ» (σελ. 429), το χωριό ονομαζόταν Συβίστα από το «συβότης» (χοιροβοσκός).

(7) Λεπτομέρειες στο ΕΛΛ. ΠΑΝΟΡΑΜΑ, τεύχος 73, Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2010 (ΤΑΡΣΟΣ Ορεινής Κορινθίας, σελ. 176 και επόμ.).

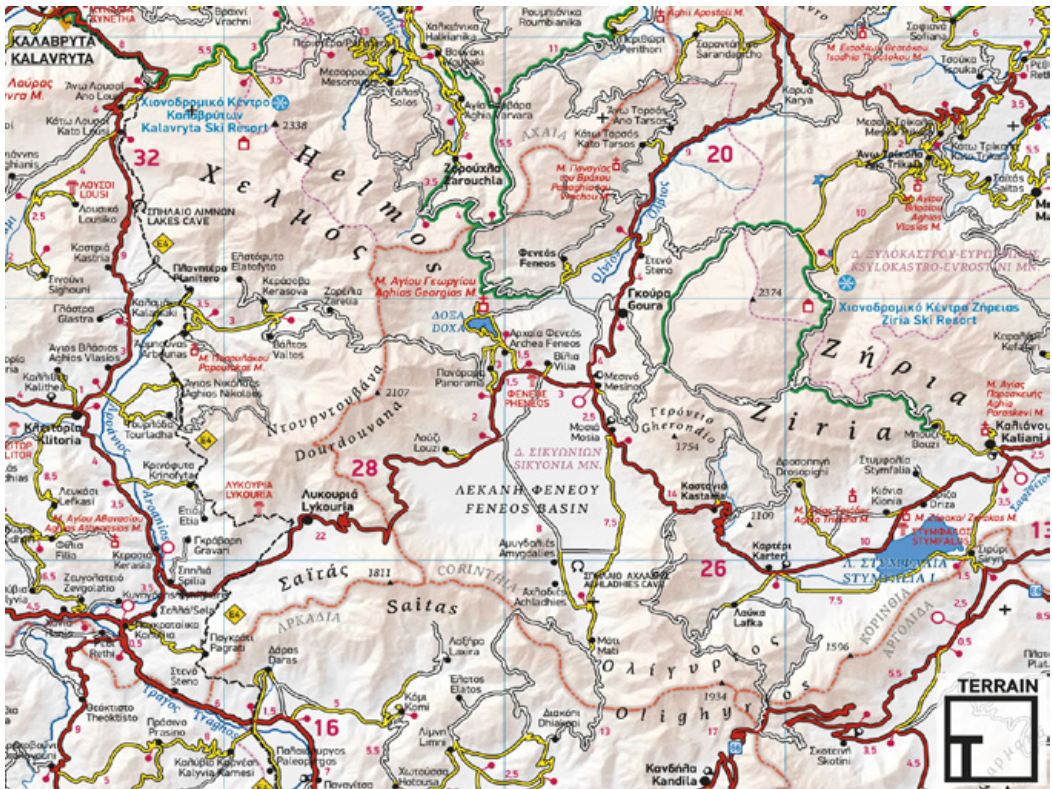
(8) ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ, ΟΠ.Π. σελ. 429-430.

(9) Πausανίου, ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ, Αχαϊκά-Αρκαδικά, σελ. 230-232.

Το δραματικό δειλινό της Ζήρειας και τα άγρια άλογα, άλλοτε καλπάζοντας κι άλλοτε ακίνητα, είναι οι ωραιότερες εικόνες από το υψίπεδο της Σκαφιδιάς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ, ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΕΡΙΓΗΓΗΣΙΣ, ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ, ΑΘΗΝΑ 2004.
- Βασίλη Π. Σαρλή, «ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΦΕΝΕΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ», Β' τόμος, Αθήνα 2003.
- Τάκη Μπουγιούκου-Φενεάτη, «Η ΦΕΝΕΟΣ ΑΝΑ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ», ΑΘΗΝΑ 1973.
- Νίκου Νέζη, «ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΒΟΥΝΑ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ», ΤΟΜΟΣ 1, εκδ. Ε.Ο.Α. 2010.
- ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΝΟΡΑΜΑ, τεύχος 27, 2002 και τεύχος 73, 2010.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Πολλές ευχαριστίες οφείλονται:

- Στην κυρία **Βασιλική Μητροπούλου**, στο «Μουσείο Λαϊκής Τέχνης κ. Πετρούλια»
- Στον **Κώστα Στυλιανού**
- Στον **Κώστα Δάρη**
- Στον **Νίκο Αργυράκη** της GREEK ADVENTURES

-Στον **Δημήτρη Δρούγκα** και στην **Βούλα**

-Στον **Κώστα Σπυλιόπουλο**

Θερμότατα ευχαριστούμε τους καλούς φίλους και οικοδεσπότες μας, **Εύχαρι Μπέκα** και **Βασίλη Ταμπουράκη**, για την αξέχαστη φιλοξενία στο θαυμάσιο κατάλυμά τους και για όλα όσα έκαναν για μας.

ΧΑΡΤΕΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

1. ΧΕΛΜΟΣ-ΒΟΥΡΑΪΚΟΣ, 1:50.000, Anavasi
2. ΟΡΕΙΝΗ ΚΟΡΙΝΘΙΑ, 1:50.000, Anavasi
3. ΖΗΡΙΑ (ΠΕΖΟΠΟΡΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ), 1:25.000, Anavasi
4. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ, 1:200.000, TERRAIN

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Αποστάσεις από Φενεό (Γκούρα).
 Κιάτο 62χλμ.
 Πάτρα 108χλμ.
 Αθήνα 167χλμ.
 Θεσ/νίκη 656χλμ.

ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Αφετηρία: Πάνω συνοικία Φενεού.
Υψ. 1030μ.
Τερματισμός: Διάσελο Αγ. Νικολάου.
Υψ. 1455μ.
Υψομ. Διαφορά: 425 μέτρα
Χρόνος: ± 2 ώρες
Πορεία: Εύκολη - μέτρια δύσκολη,
βαθμός δυσκολίας 1-2
Μονοπάτι: γενικά πολύ καλό, σκιερό,
δασωμένο, κατά τόπους κλειστό από
κλαδιά.
Σήμανση: Γενικά καλή, κατά τόπους
ασαφής.
Αξιοθέατα: Θέα σε Χελμό και Ντουρ-
ντουβάνια, υπέροχα μαυρόπευκα.

ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΔΑΣΟΥΣ ΑΜΠΟΥΛΑ

Αφετηρία: Έξω από την μονοκατοικία
Καρυδάκη, ανάμεσα σε Πανόραμα και
Αρχαίο Φεναιό.
Τερματισμός: ΝΔ όχθη λίμνης Δόξας.
Υψομ. Διαφορά: ανεπαίσθητη
Χρόνος: ± 45 λεπτά
Πορεία: Απόλυτα εύκολη,
βαθμός δυσκολίας 1
Μονοπάτι: Άριστη σήμανση,
πανέμορφο τοπίο, ευκολοδιάβατο
οδόστρωμα
Αξιοθέατα: Περιήγηση δάση μαυρόπευ-
κων και θέα στη λίμνη Δόξα.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΙΑΜΟΝΗΣ: ΞΕΝΩΝΑΣ ΑΛΕΞΙΟΥ, ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΦΕΝΕΟΥ

Σε υψόμετρο 1000 μέτρων ο παραδοσια-
κός ξενώνας «ΑΛΕΞΙΟΥ» λειτουργεί από το
2004. Χτισμένος με πέτρα, διαθέτει 6 δωμά-
τια με πλούσιο εξοπλισμό και τζάκι, ανατο-
μικά στρώματα και μασσίφ ξύλινα κρεβάτια
χειροποίητα από τον ιδιοκτήτη, που ικανοποι-
ούν κάθε επιθυμία του επισκέπτη. Σε μια και-
νούργια πετρόχτιστη αίθουσα, με τζάκι και θέα
εκπληκτική, απολαμβάνουμε την φημισμένη
κουζίνα από ποικίλες ντόπιες γεύσεις, πίτες
με χειροποίητο φύλλο και εξάισια γλυκά.

Στο ονειρεμένο οροπέδιο του Φενεού,
όπου κάθε αλλαγή εποχής είναι διακριτή, ο
ξενώνας Αλεξίου είναι το ιδανικό ψυχαστή-
ριο και ορμητήριο. Και βέβαια η πιο απρό-
σμενη έκπληξη είναι το φανταστικό «Δεντρό-
σπιτο», που μπορεί να φιλοξενήσει 2 άτομα.

ΞΕΝΩΝΑΣ ΑΛΕΞΙΟΥ

Πανόραμα Φενεού - τηλ. 27420 26200
6977 332276 - www.alexiohotel.gr

χειροποίητα αντικείμενα τέχνης

δάχτυλα

Τηλ. Επικοινωνίας:
6946 552800

Από την Αθήνα ο **Μιχάλης Ανδρικόπουλος** εγκαταστάθηκε στην Γκούρα. Εδώ δημιουργεί διακοσμητικές κούκλες με κύριο θέμα τα ζωτικά. Οι εκφράσεις των προσώπων, η κίνηση του σώματος και των άκρων μας εντυπωσιάζουν.

Κούκλες δημιουργεί και η **Αγγελική Μούρτη**. Μαζί με τον Μιχάλη αποτελούν τους πρωτοπόρους καλλιτέχνες του Φενεού.

Κυνήγι τρούφας στο Φενεό Κορινθίας

Παυλίνα Κλαδοπούλου (χημικός, καλλιέργεια και εμπορία τρούφας)

Παναγιώτης Παναγιωτίδης (τεχνικός για την καλλιέργεια τρούφας)

Μαύρη τρούφα,
Φωτογρ.
en.wikipedia.org

Η τρούφα, το υπόγειο διαμάντι, δεν είναι προνόμιο μόνο των Γάλλων και των Ιταλών. Λίγες ώρες μακριά από την Αθήνα στον πανέμορφο Φενεό Κορινθίας πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις ανάπτυξης και καρποφορίας αυτού του μοναδικού είδους μύκητα.

Όλος ο ορεινός όγκος που περιβάλλει την κοιλάδα του Φενεού δύναται τόσο από άποψη μορφολογίας όσο και ποικιλομορφίας χλωρίδας να φιλοξενήσει στα μοναδικά δάση του διάφορες ποικιλίες άγριας τρούφας. Τα τελευταία χρόνια έχουν εξορυχθεί στην ευρύτερη περιοχή τρία εμπορεύσιμα είδη τρούφας καθώς και αρκετοί άλλοι υπόγειοι μύκητες. Έχοντας πάντα στην παρέα μας τους ειδικά εκπαιδευμένους σκύλους το κυνήγι της τρούφας αποτελεί μία ευχάριστη διάξεδο από την καθημερινότητα. Εκτός όμως του ψυχαγωγικού της χαρακτήρα η δραστηριότητα αυτή αποτελεί μία συνειδητή, σχεδόν ιεροτελεστική διαδικασία, που πρέπει να γίνεται με ιδιαίτερη προσοχή και πάντα με σεβασμό στη φύση. Αυτό φυσικά

προϋποθέτει βαθιά γνώση του αντικειμένου καθώς δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις, που τόσο στην Ελλάδα όσο και στις γειτονικές μας χώρες, έχουν παρατηρηθεί φαινόμενα άγριας εκμετάλλευσης και καταστροφών δασικών περιοχών από εκτεταμένη και απρόσεκτη μεταχείριση όσων η φύση μας δίνει απλόχερα.

Εκτός της αυτοφυούς τρούφας – η οποία ταυτοχρόνως αποτελεί και ακράδαντη ένδειξη της καταλληλότητας των εν λόγω περιοχών – ο Φενεός φιλοξενεί και ορισμένες συστηματικές καλλιέργειες τρούφας που επιτυχώς εγκαταστάθηκαν τα τελευταία χρόνια στην ευρύτερη περιοχή.

Σε συνεργασία με τους ξενώνες ΕΥΧΑΡΙΣ Filoxenon και ΑΛΕΞΙΟΥ με το πέρας του Ιανουαρίου έως και τα μέσα του Αυγούστου προγραμματίζουμε διήμερες εξορμήσεις κυνηγιού τρούφας, ενημέρωσης περί της καλλιέργειας αυτής και γευσιγνωσίας.

Περισσότερες πληροφορίες θα βρείτε σύντομα στις ιστοσελίδες: www.efharisfiloxenon.gr, www.alexioiuhotel.gr, www.troufaplus.gr, www.e-troufa.gr

Θεωρούμε αληθινή τύχη να διαμείνουμε στο «Εύχαρις φιλόξενο». Εύχαρις είναι το όνομα της οικοδέσποινας, ενώ το «Φιλόξενο» συμπυκνώνει την φιλοσοφία του συγκροτήματος για πατροπαράδοτη φιλοξενία στον επισκέπτη. Την μονάδα δημιουργήσαν τον Δεκέμβριο του 2010, μετά από προσπάθειες 4 ετών, η Εύχαρις και ο Βασίλης. Γεννημένοι στην Αθήνα και οι δύο πρωτογνώρισαν το 2001 τον Φενεό. Τα κάλλη του τόπου τους μάγεψαν στη στιγμή. Στις επισκέψεις που ακολούθησαν, ο Φενεός από απλός προορισμός, έγινε «τόπος» και «τρόπος» ζωής. Για το ζευγάρι, δεν υπήρχε άλλη επιλογή. Βρήκαν μια αμφιθεατρική πλαγιά στις παρυφές του παραδοσιακού οικισμού του Φενεού. Η θέα στο οροπέδιο, στις βουνοκορφές της Ζήρειας, του Σαϊτά, της Ντουρντουβάνας και του Χελμού ήταν μοναδική. Εξίσου εκπληκτική είναι η αρχιτεκτονική του συγκροτήματος, η συνύπαρξή του με το

γειτονικό δάσος δρυών. Τρεις ξύλινες μαιζονέτες και τρεις πέτρινες σουίτες έχουν κτισθεί σε διαφορετικά επίπεδα, με μεγάλα μπαλκόνια στον ανεμπόδιο ορίζοντα. Οι σουίτες είναι χτισμένες από ντόπια πέτρα, ενώ οι ξύλινες κατασκευές είναι χειροποίητες. Χρησιμοποιήθηκαν υλικά αυθεντικά: παλιά τουβλάκια και κεραμίδια, κορμιά ξύλου και πέτρα, μαρμάρيني πάγκοι στα έπιπλα μπάνιου. Στο πρώτο επίπεδο είναι το καθιστικό με το τζάκι, τραπεζαρία και κουζίνα με ηλεκτρικές συσκευές, ροφήματα και καφέδες με τα απαραίτητα σκεύη και υλικά. Στο υπερυψωμένο πατάρι είναι η κρεβατοκάμαρα και το μπάνιο. Οι ξύλινες μαιζονέτες είναι κατασκευασμένες με ξυλεία ελληνική και σκανδιναβική. Κι εδώ υπάρχει καθιστικό με τζάκι, κουζίνα, σοφίτα με υπνοδωμάτιο και εξαιρετική θέα από το τριγωνικό μεγάλο παράθυρο. Παντού έχουν χρησιμοποιηθεί οικολογικές μονώσεις και βερνίκια, διπλά τζάμια και ξύλινα κουφώματα.

Όσο απλή είναι η περιγραφή του συγκροτήματος τόσο δύσκολη είναι η αποτύπωση της αίσθησης από τα χρώματα της ανατολής στον Χελμό και την Ντουρντουβάνα και από το βαθυκόκκινο της δύσης στην κορυφή της ζήρειας. Οι νύχτες με τον έναστρο ουρανό είναι μαγικές, ιδιαίτερα αν είναι χιονόλευκες οι γύρω κορφές. Ταξίδεψαν πολύ η Εύχαρις κι ο Βασίλης, σε Ελλάδα και Ευρώπη. Γνώρισαν καταλύματα, φιλοξενία και ανθρώπους. Μετά από τόσες εμπειρίες αποτύπωσαν στο «Εύχαρις Φιλόξενον» τη δική τους φιλοσοφία, που συμπυκνώνεται σ' ελάχιστες μόνο λέξεις: «ο επισκέπτης μας είναι πρώτα φίλος κι έτσι φροντίζουμε πάντα να παραμείνει».

ΕΥΧΑΡΙΣ ΦΙΛΟΞΕΝΟΝ

Φενεός Κορινθίας

τηλ. 27477 70300 & 6944 768115

www.efharisfiloxenon.gr

ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΙΑΜΟΝΗΣ: ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ ΠΡΕΔΑΡΗ, ΓΚΟΥΡΑ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Στην εκπληκτική πλατεία της Γκούρας, απέναντι από τον εμβληματικό ναό των Αγίων Ταξιάρχων, είναι χτισμένο το Αρχοντικό Πρεδάρη, από το 1870. Το έτος 2006 ολοκληρώθηκε η μετατροπή του σε ξενώνα. Με απόλυτο σεβασμό στην αρχιτεκτονική φυσιογνωμία του κτιρίου δημιουργήθηκαν 10 πανέμορφα δωμάτια με πέτρα και ξύλο, δίκλινα και τετράκλινα δίκωρα, κάποια με τζάκι. Αλλά και το πετρόχτιστο καλύβι στην άκρη του κήπου μεταμορφώθηκε. Στο ισόγειο φιλοξενεί μια ζεστή καφετέρια ενώ στον όροφο την αίθουσα πρωϊνού με γνήσια προϊόντα του Φενεού. Δίπλα στα αναμμένα τζάκια του Αρχοντικού Πρεδάρη απολαμβάνουμε φιλοξενία και αξέχαστες στιγμές ηρεμίας και ξεκούρασης, μετά τις συναρπαστικές μας περιηγήσεις στον Φενεό.

ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ ΠΡΕΔΑΡΗ, Γκούρα Κορινθίας
τηλ. 27470 51280, fax 27470 51210 τηλ.
6938 900200, www.arhontiko-predari.gr

ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ: ΜΥΡΤΙΛΟ, ΓΛΥΦΑΔΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Στο κατάστημα "ΜΥΡΤΙΛΟ" θα βρείτε ξεχωριστές γεύσεις σε προσιτές τιμές από επιλεγμένα παραδοσιακά, χειροποίητα και βιολογικά προϊόντα. Ξεκινώντας από το Φενεό της Ορεινής Κορινθίας με τυριά παραγωγής μας και διαλέγοντας όσπρια, ζυμαρικά, βότανα, αφηψήματα, ελατψίο μέλι και καρύδια από διάφορους παραγωγούς και τοπικούς συνεταιρισμούς καταφέραμε να προμηθευόμαστε αγνά προϊόντα από όλη την Ελλάδα.

ΜΥΡΤΙΛΟ, ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΖΑΚΥΝΘΟΥ 50, 165 61 ΓΛΥΦΑΔΑ, ΤΗΛ. 210 960 3042

ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ: GREEK ADVENTURE, ΦΕΝΕΟΣ

Στην Greek Adventure σας «οδηγούμε» στην περιπέτεια, πάντα με ασφάλεια μέσα από την εμπειρία 20 ετών. Με τα 4X4 οχήματά μας, ελάτε να διανύσουμε μαζί μαγευτικές διαδρομές στο όρος Ζήρεια (Κυλλήνη) και στα Αροάνια όρη (Χελμός). Σ' ένα τοπίο μοναδικό, γεμάτο φυσικούς θησαυρούς ελάτε να αθληθούμε. Το mountain bike συνδυάζει ιδανικά την άσκηση και την διασκέδαση.

Εάν είστε λάτρης της πεζοπορίας, τότε οι διαδρομές Trekking στα μονοπάτια της Ζήρειας είναι πραγματική πρόκληση. Υπέροχες διαδρομές σε μονοπάτια με πανύψηλα έλατα, δίπλα στα μαγευτικά νερά της λίμνης Δόξας θα κυριεύσουν τις αισθήσεις σας.

Άθληση, στρατηγική, ομαδικό πνεύμα μα προπαντός διασκέδαση και εκτόνωση είναι μερικές μόνο από τις λέξεις που περιγράφουν το paintball. Στην Greek Adventure σας οδηγούμε σε νέους δρόμους φυγής και εκτόνωσης, με υψηλής ποιότητας υπηρεσίες και ασφάλεια

ΦΕΝΕΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ / ΑΘΗΝΑ, ΙΑΚΩΒΙΔΟΥ 6 & Λ. ΠΑΤΗΣΙΩΝ 321
Τηλ 210 2018551, 6977 598616, www.greekadventure.gr

ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΣΤΙΑΣΗΣ: ΤΑΒΕΡΝΑ «ΤΡΙΚΡΗΝΑ», ΜΕΣΙΝΟ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Το όνομα «Τρίκρηνα» έχει ρίζες ιστορικές, από τα βουνά της Καστανιάς με τις «Τρεις Κρήνες», που συνάντησε στην περιήγησή του ο Πausanias. Από το 2007 η ταβέρνα «Τρίκρηνα» είναι συνώνυμη με την απόλυτη ποιότητα και γεύση των ντόπιων κρεατικών. Προέρχονται από τα κοπάδια του τέταρτης γενιάς κτηνοτρόφου **Δημήτρη Δρούγκα**, που τα εκτρέφει ελεύθερα στο Οροπέδιο Σκαφιδιάς. Εξαιρετη η μαγειρική της **Βούλας** με το μοσχαράκι κοκκινιστό και στιφάδο, το αρνάκι στη γάστρα, τις πίτες σπιτικές. Ο Δημήτρης από την πλευρά του είναι σπεσιαλί-

στας στο Μπον φιλέ, στην μοσχαρίσια μπριζόλα γάλακτος, στα παιδάκια, στο χωριάτικο λουκάνικο. Άλλωστε δίπλα στην ταβέρνα λειτουργεί και το κρεπωλείο του. Υπέροχο σπιτικό κρασί και φέτα Δρούγκα, ενώ η πανοραμική τζαμαρία της ευρύχωρης αίθουσας προσφέρει εξαιρετική εικόνα στο οροπέδιο Φενεοῦ.

ΜΕΣΙΝΟ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ | τηλ. Κρεπωλείου: 6972 085438 | τηλ. Ταβέρνας: 6948 507238